У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 132. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 15-го ЛИПНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JULY 15, 1971 No. 132. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 14 липня 1971

В АМЕРИЦІ

СПІЛЬНА КОНФЕРЕНЦІЯ СЕНАТУ І ПАЛАТИ РЕПРЕЗЕНТАНТІВ відклала на один тиждень свою працю у Вашингтоні, не прийшовши до згоди в питанні рекрутації до війська. Вирішено продовжити обов'язковий набір молоді до війська на два роки, але незгоду викликає внесена сенатором Менсфілдом додаткова пропозиція про обов'язкове виведення американських військ із Південного В'єтнаму.

КУБИНСЬКІ ВЛАСТІ ЗВІЛЬНИЛИ 13 американців-закладників і вони прибули до ЗСА. Кубинці захопили їх, довідавшись про арешт 4 кубинських риболовів американськими властями, за незаконне ловлення риби. Але коли кубинських риболовів звільнили й передали на кубинське судно, 13 американських закладників на Кубі були також звільнені. Кубинці вже звільнили й чотирьох американських громадян, затриманих у кубинських водах на яхті „Вайт Клавд".

ГОЛОВА РАДИ ФЕДЕРАЛЬНОЇ РЕЗЕРВИ Дж. Мейсел звернув увагу президентам великих банків та інших фінансових інституцій, що вони винні у творенні „гетто" в містах, у збільшенні злочинности і проявах расової сегрегації серед населення. Він сказав, що банки не хочуть позичати більших сум на впорядкування міст і творення нових місць затруднення.

ПРИЗНАЧЕНА ГУБЕРНАТОРОМ НЮЙОРКСЬКОГО СТЕЙТУ Н. Рокефеллером п-і Бетті Фурнес — зрезигнувала із свого становища керівника стейтового Бюра для захисту споживачів. Вона повідомила, що стейтові власті в Олбані більше дбають про охорону інтересів індустрії, а не споживачів. Із 19 запропонованих законопроєктів на захист споживачів лише три були затверджені Леґіслятурою і лише один із них мав якесь практичне значення.

ВПРОДОВЖ 48 ГОДИН ПАДАВ ГУСТИЙ ДОЩ на десятки тисяч людей, що залишилися без даху над головою в чотирьох центральних провінціях Чіле після сильного землетрусу. Кругло 100 000 людей приміщені по церквах, школах і ін. громадських будинках, особливо в місті Вальпарасіо, що нараховує 300 тисяч населення і яке треба буде відбудовувати.

ПРЕДСТАВНИК КОЛИШНЬОГО ПРЕЗИДЕНТА Арґентини Хуана Перона сказав у Буенос Айресі, що партія Пероністів вимагає негайного усталення й проголошення дати наступних президентських виборів. Лише під такою умовою пероністи будуть підтримувати далі плян сучасного президента Лянуссе економічної і соціяльної реформи.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ І ІТАЛІЯ СПІЛЬНО ЗАЦІКАВЛЕНІ у зменшенні збройних сил в Середущій Америці — сказано у комунікаті, що його проголошено в Москві на закінчення однотижневих відвідин італійського міністра закордонних справ, колишнього прем'єра Альдо Моро. Італія є членом Атлантійського Союзу (НАТО), але ціла та західня військово-політична організація погоджується у принципі на редукцію збройних сил в Европі, тільки Москва цілком інакше уявляє її собі, як Захід.

ШВЕДСЬКИЙ АМБАСАДОР У МОСКВІ ҐУННАР ЯРРІНҐ Є найповажнішим кандидатом на наступника У Танта на пості генерального секретаря Об'єднаних Націй — твердить преса. Ґуннар Яррінґ здобув собі міжнародне ім'я, як посередник від Об'єднаних Націй задля замирення між Ізраїлем і арабами, дармащо його заходи не увінчались успіхом. Але міжнародний світ переконаний, що не винуватий у цьому Ґуннар Яррінґ, а непоступливість і непримирливість обох сторін — Ізраїлю та арабів.

ДО ІНДІЇ ПРИБУВАЮТЬ щоденно по кругло 40.000 втікачів із Східнього Пакістану, при чому їхнє число зросло вже до 6,763,000. Американський амбасадор в Індії Кенет Кітінґ ствердив, що ЗСА зобов'язалися дати допомогу втікачам на суму 70 мільйонів долярів — у грошах, одягах, ліках, транспортових засобах і ін. Вся допомога втікачам з Східнього Пакістану йде через Високого Комісаря Об'єднаних Націй для справ втікачів, з централею в Женеві.

СХІДНІЙ ПАКІСТАН НАСТІЛЬКИ ПОРУЙНОВАНИЙ, що не можна давати Пакістанові економічну допомогу, поки він не впорядкує політичних відносин і не заведе ладу на базі договорення з східньо-пакістанськими автономістами — кажеться в обширному звідомленні Міжнародного Банку для відбудови і розвитку, званого популярно Світовим Банком. Деякі міста у Східньому Пакістані подібні до німецьких міст наприкінці другої світової війни — збомбардованих і поруйнованих альянтським летунством. Пакістанське військо винищило десятки тисяч осіб, здебільша бенґальців, і знищило міста з їх електрівнями, фабриками, газівнями та іншими уладженнями. Світовий Банк закликає американський Уряд припинити Пакістанові економічну допомогу.

ІНДОНЕЗІЯ ОТРИМАЄ від Америки військово-економічну допомогу на 1971/72 рік на кругло 25,000,000 дол. Поруч трьох країн Індокитаю, Південної Кореї, Таї і Туреччини Індонезія користується найбільшою американською допомогою, особливо щодо достав зброї і виряду. Відколи в 1965 році прийшов до влади в Індонезії президент Сугарто — вона належить до американських приятелів, дармащо ЗСА не мають там ніяких своїх військових баз.

„СВОБОДА" НЕ ПОЯВЛЯТИМЕТЬСЯ В ОСТАННЬОМУ ТИЖНІ ЛИПНЯ

З уваги на необхідні ремонти приміщень і машин та на вакаційні відпустки працівників, „Свобода" в останньому тижні липня, від 26 до 31-го включно, не появлятиметься. Залеглі матеріяли будуть використані після того на додаткових сторінках. Прохається усіх тих, які мали б „наглі справи" й такі ж оголошення, які вимагали б публікації перед тією однотижневою перервою, щоб надіслали чи зголосили їх до редакції чи адміністрації в найближчих днях.

Федеральна лава присяжних в Бостоні почала слідство в справі секретних документів Пентаґону

Бостон. — Федеральна лава присяжних, яка відбуває тут свою сесію, почавши ще з квітня ц.р., одержала на розгляд зібрані Федеральним Бюром Інвестиґацій матеріяли й інформації про те, яким способом понадсекретні документи Пентаґону дісталися в непокликані руки і були передані деяким американським газетам до опублікування. Лава присяжних має встановити, хто, коли і як зробив копії цих документів і які особи були причетними до передання цих документів редакціям щоденників „Ню Йорк Таймс", „Вашинґтон Пост" і „Бостон Ґловб". Урядові чинники стоять на становищі, що документи були забрані без відповідного на це дозволу і що газети, які прийняли їх, одержали крадену річ. Водночас із цим лава присяжних досліджує питання, наскільки переданням цих документів були порушені закони про недозволене транспортування крадених речей із стейту до стейту. Колишній співробітник Пентаґону і член групи, яка працювала над зібранням і зредаґуванням секретного звідомлення Пентаґону, д-р Деніел Еллсберґ признався, що він передав ці документи для опублікування пресі, але відмовився назвати особи, які в цій справі йому допомагали. Він тепер перебуває під обвинуваченням в недозволеному посіданні секретних урядових документів, але ж звільнений з ув'язнення за кавцією. Остаточної дати для рішення лави присяжних в цій справі ще не встановлено.

Комуністична пропозиція замирення стала темою промов у Сенаті

Вашинґтон. — Лідер республіканської меншости в Сенаті Гю Скатт назвав „простим ідіотизмом" поручання „прийняти все, що пропонують комуністи". Він ствердив, що в комуністичній пропозиції з 1 липня ц. р., яка охоплювала 7 пунктів, є „багато дечого більше", як тільки згода на звільнення американських воєнних полонених одночасно з відкликуванням американських військ у В'єтнамі. Зате лідер демократичної більшости в Сенаті Майкел Менсфілд заявляв у своїй промові, що комуністична пропозиція „має елементи, які можуть стати переломовими у проблемі замирення". Демократичний сенатор Волтер Мондейл ззаповів зголошення резолюції, щоб президент Ніксон прийняв комуністичний плян на закінчення війни та звільнення полонених. З урядових кіл нічого не оприлюднено в цій справі. Пресовий речник Білого Дому Роналд Зіґлер заявив, що американська сторона зацікавлена у зз'ясуванні комуністами цілого ряду неясних місць з тієї пропозиції і для цього існує „відповідний форум". Який це форум — заявив Зіґлер — комуністи дуже добре знають. Він мабуть, мав на увазі засідання Паризької конференції про В'єтнам. Президентський дорадник у закордонних справах Генрі Кіссінґер довго нараджувався у Парижі з головою американської делеґації Дейвідом Брусом. Тим часом у Південному В'єтнамі стан американського війська знизився до найменшого рівня за останніх 5 років, а саме, до 236.300 вояків. Президент Ніксон заповів був, що до 1 червня ц. р. у В'єтнамі залишиться не більше, як 184.000 вояків.

У ЗСА почався загальний страйк телефонічних робітників і службовців

Вашинґтон. — Від середи 14 липня, 6-а година ранку, у З'єднаних Стейтах Америки почався страйк робітників й операторів телефонічної компанії Белл Систем. Започаткувала цей страйк Спілка Робітників Зв'язку Америки, яка об'єднує 500 тисяч робітників і службовців. Досі вийшли на страйк около 400 000 робітників, решта має вийти і пікетувати приміщення своєї праці найближчим часом. Головним приводом до страйку є справа розподілу між окремі категорії робітників 30-відсоткової підвишки заробітних платень, обіцяної керівництвом компанії на протяг 3-ох років. Зорганізовані в професійній спілці робітники домагаються 25 відсотків підвишки вже в першому році. Передбачають, що страйк триватиме щонайменше два тижні. В Ню Йорку має почати пікетування або ж не прийде на працю яких 50 000 робітників. На функціонування телефонічної обслуги страйк надто дошкульно не вплине, бо більшість телефонічних сполучень діє автоматично. Крім того в багатьох місцевостях операторів замінять бюрові службовці. Під сучасну пору заробітні платні телефонічних робітників і службовців виносять від 118 до 193 доляри на тиждень.

З АПОЛЛО-15 БУДЕ ВИПУЩЕНИЙ ОКРЕМИЙ САТЕЛІТ

На малюнку представлений 80-фунтовий „субсателіт", який буде випущений з нового американського космічного корабля „Аполло-15" під час його, призначеного на кінець липня ц. р., лету на Місяць. Цей „субсателіт", величини 31 цаль на 14 цалів, кружлятиме навколо Місяця протягом одного року і постачатиме з допомогою радіо різні наукові дані на Землю.

Кіссінґер звітував Ніксонові про свою подорож до 5-ох держав

Дорадник президента Ніксона в справах закордонної політики, проф. Генрі Кіссінґер, перебував у Парижі, де він нараджувався з тамошніми амбасадорами ЗСА Артуром Вотсоном і з головою американської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам Дейвідом Брусом, про можливості замирення з в'єтнамськими комуністами. З нагоди свого перебування у Парижі, Кіссінґер зустрівся з тамошньою американською колонією. На світлині бачимо Генрі Кіссінґера, як він вітається з одним американським юнаком на прийнятті в американській амбасаді.

Сан Клементе.—Дорадник президента Ніксона у справах закордонної політики, Генрі Кіссінґер, склав в минулий вівторок 13 липня Президентові і державному секретареві Вілліямові Роджерсові вичерпний звіт про свою 11-денну подорож, в ході якої він відвідав Південний В'єтнам, Таї, Індію, Пакістан і Францію. У Південному В'єтнамі він нараджувався з тамошніми керівниками в'єтнамськими і американськими діячами, включно з двома суперниками президента Нґуєна Вана Тіє у цьорічних президентських виборах. Відвідини Кіссінґера в Індії і Пакістані були важливі з уваги на гострий конфлікт між тими державами. У Парижі він довго нарадувався з головою американської делеґації на Паризькій конференції про В'єтнам Дейвідом Брусом. Справа замирення у В'єтнамі включно з останньою комуністичною пропозицією про таке замирення були, мабуть, головними темами нарад в західньому „Білому Домі" у Сан Клементе в Каліфорнії. За газетними твердженнями, в половині серпня Дейвід Брус, який має 77 літ і вже знаходився на емеритурі, з якої рік тому през. Ніксон відкликав його, призначивши на голову делеґації на Паризькій конференції, повернеться у стан спочинку, а на його місце прийде теперішній амбасадор ЗСА у Південній Кореї Вілліям Портер, який добре знає проблему комуністичної експансії в Азії і був якийсь час заступником амбасадора Генрі Кобота Ладжа у Південному В'єтнамі. Про вислід подорожі Кіссінґера і ту нараду у Президента не подано ніякого комунікату. Припускають, що ЗСА не зголосять контрпропозиції на згадану комуністичну пропозицію замирення, а вимагатимуть з'ясування різних її точок та поведення ділових переговорів, частинно також засекречених.

10-ох високих старшин, у тому 4-ох генералів, розстріляли в Марокко за бунт

Рабат. — У вівторок 13-го липня ц.р. в таборі Муляй Ізмаїль, в якому попереднього дня з парадою похоронили 20 вірних королеві вояків, що згинули в минулу суботу в ході невдачної спроби військового перевороту, — військовий суд визнав винуватими 4-ох генералів, 5-ох полковників і одного майора, як керівників і активних учасників бунту, і всіх їх розстріляли. Перед своєю смертю вони кричали „Хай живе Гассан II". Згідно з північно-африканським звичаєм, який каже плювати на тіла своїх ворогів, вояки, за наказом старшини, плюнули на розстріляних, як „зрадників". Разом із 4-ма генералами, які згинули під час перевороту, в тому числі лідер змови і три вірні королеві генерали, та невдачна спроба скинути з престолу короля Гассана II і проголосити „соціялістичну" республіку, коштувала армії кільканадцять найвищих старшин. Офіційно проголошено листу 93-ох гостей, які згинули з-посеред 500 приявних у літньому палаці короля в часі, коли збунтовані кадети вдерлися туди і навмання стріляли. Подробиці тієї військової змови та її політичне тло все ще не з'ясовані.

Погана ізоляція кабіни була причиною смерти трьох совєтських астронавтів

Москва. — Совєтський уряд ствердив окремим комунікатом, що раптова зміна тиску повітря стала причиною смерти трьох совєтських астронавтів, які становили залогу „Союзу 11". Георгій Добровольський, Владислав Волков і Віктор Пацаєв перевели в космосі загалом 24 дні, побивши цим рекорд щодо часу перебування в безваговому стані. Вони вистартували з Землі 6 червня ц. р. і злучилися з рухомою космічною обсерваторією „Салют" наступного дня. 29 червня вони відірвались від „Салюту" і розпочали поворотний лет на Землю, який проходив нормально. Але за 30 хвилин перед приземленням наступила в кабіні така раптова зміна тиску повітря, що всі три астронавти негайно померли. Совєтський комунікат покликується на висліди лікарських і патологічно-анатомічних дослідів. Причиною тієї раптової зміни була недостатня ізоляція кабіни.

НОВА ЦЕРКВА В АВСТРАЛІЇ

Лідкомб. — Майже 10 років парохіяни складали фонди на будову української католицької церкви св. Андрія в Лідкомбі, і в місяці червні ц. р. відбулося посвячення нового храму. Всі борги виплачено, залишився тільки „внутрішній" борг в 4 000 долярів, який було майже покрито в дні посвячення храму, завдяки пожертвам парафіян.

В Україні продовжуються арешти й репресії

Балтімор. (УІС „Смолоскип") — З України наспіли нові вістки про дальші репресії, арешти та боротьбу органів КҐБ з молоддю й студенством. Згідно з найновішими вістками на Тернопільщині заарештували Семена Корольчука під закидом організування допомоги ув'язненим в Мордавії українським патріотам. В Одесі звільнили з роботи в Медичному інституті Ніну Строкатову, яка працювала там вченим - мікробіологом. Ніна Строкатова, дружина С. Караванського, є автором багатьох наукових публікацій. Коли вона відмовилася зректися свого чоловіка, супроти неї було застосовано тиск, щоб вона покинула працю в Інституті „за власним бажанням". Коли вона на це не погодилася, її звільнено „за скороченням штатів", залишаючи без жадних засобів до життя. Дещо інакше поступили органи влади з дружиною Валентина Мороза — Раїсою, викладачкою німецької мови в Івано - Франківську, яка є грецького походження. Коли на домагання „добровільно" покинути працю вона відмовилася, тоді було влаштовано конкурс на викладача німецької мови, не зважаючи на те, що Р. Мороз там викладала довгий час і що в таких випадках конкурсів не влаштовується. На „конкурсі" Р. Мороз перепала, а її місце зайняла молода недосвідчена учителька. Зараз у Р. Мороз домагаються „добровільно" покинути помешкання, в якому вона живе з сином і яке було придбане на громадських правах. На Відділі Суспільних Наук Львівського університету звільнили з роботи відомого вченого проф. Степана Щурата, а також обдарованого економіста доцента Обухівського. З Львівського університету звільнено з роботи також відомого мовознавця проф. Лукію Гумецьку (1901 р. народження). Спроба звільнити з роботи „за власним бажанням" А. Волицьку, інженера - хеміка, викладача Львівського університету й організатора профспілки, не вдалося, коли за нею обстояв колектив її співробітників. Погрози, що лябораторія, в якій працює А. Волицька буде закрита, а всі її працівники опиняться без праці, не залякали людей і вони дальше обстоювали свої права. Деякі залякані працівники радили А. Волицькій, покинути добровільно роботу, але вона відмовилася.

З ув'язнення повернулася до Львова Галина Дідик, колишня обласна провідниця Українського Червоного Хреста на Тернопільщині. Г. Дідик народжена в 1912 р., була заарештована 5 березня 1950 р. і засуджена на 25 років тюрми. Довгий час перебувала у Верхнє-Уральську, а згодом у Володимирській тюрмі. В 1968 р. тюрму перемінено на таборове ув'язнення. Перед звільненням Г. Дідик перебувала в таборі ч. 6 в Мордовії. Повернувшись до Львова вона мала написати протест до Верховної Ради УРСР, про що стало відомо у Києві. Зміст її листа наразі невідомий.

Комуністичний Китай враховує Україну у свою кампанію проти СССР

Цюріх. — У поважному швайцарському щоденнику „Нов Цюріхен Цайтунґ" з 4 липня ц. р. появилась широка інформація про пропаґандивну кампанію Пейпінґу проти Совєтів, при чому згадується там про окрему летючку українською мовою, яку видали китайські комуністи і про апель до українців, щоб вони боролися проти „імперії нових російських царів". В українській летючці пригадується гасло Миколи Хвильового „Геть від Москви" і закликається до боротьби „проти русифікації і колонізації України". Окремий заклик стосується українців вояків у совєтській армії, щоб вони не воювали за інтереси совєтської імперії та тямили, що та імперія позбавила вольности балтійських країн і користується фірмою комунізму тільки як „фіґовим листком", щоб прикрити „клясово - політичне й національне поярмлення народів". Китайські комуністи зокрема таврують доктрину Брежнєва про „право" СССР боронити нібито загрожений соціялізм у різних комуністичних країнах. Цю доктрину — кажеться там — придумано на те, щоб Москва могла у пригожий для неї момент перевести таку саму інвазію до Румунії, Альбанії й Югославії, як її перевела до Чехо-Словаччини. Редакція „Нос Цюріхен Цайтунґ" додає від себе короткий коментар, що Комуністичний Китай сприяє націонал-комунізмові та старається на базі такого націонал-комунізму прихилювати до себе неросійські народи Совєтського Союзу. „Нос Цюріхен Цайтунґ" твердить, що китайські комуністи втримують зв'язки з українськими націоналістами у вільному світі та українською колонією на Далекому Сході.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ЕВРОПЕЙСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ЗА ПАТРІЯРХАТ УКЦ

Лювен, Бельгія. — Учасники наради Товариства за Патріярхальний устрій Української Католицької Церкви з Бельгії, Німеччини і Франції, що відбулася в будинку Апостольської Візитатури в Лювені, вирішили скликати восени ц. р. Першу Европейську Конференцію товариств за патріярхальний устрій УКЦеркви. На Конференції в Лювені головував П. Зелений, молебень у місцевій каплиці відправляли о. д-р Б. Курилас, о. І. Кіт та о. Ван Голь. Повідомлення про загальноевропейську осінню нараду в справі Патріярхату було надруковане в бюлетені „Вісті" ч. 6, органі Українського Допомогового Комітету в Бельгії.

ЦІЄЇ НЕДІЛІ МИРЯНСЬКЕ ВІЧЕ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — У найближчу неділю, 18-го липня, у цій вакаційній місцевості в приміщеннях її українського „війта" п. Кобзяра, відбудеться о год. 3-ій по полудні мирянське віче в актуальних і наболілих сьогодні справах Української Католицької Церкви. На вічу промовлятимуть: голова Товариства за патріярхальний устрій УКЦеркви д-р Зиновій Гіль, та члени Управи цього Т-ва ред. Микола Галів і мґр Ева Піддубчишин.

ДОБРИЙ ЖЕСТ КРЕДИТІВКИ

Вінніпеґ. — Українська Кредитова Кооператива „Карпатія" закупила 15 примірників англомовного видання творів Лесі Українки, в перекладах англійської поетки Віри Річ, за редакцією проф. К. Біди. Придбані книжки вислано, як подарунки, до великих бібліотек у Австралії, Манілі, Тайвані-Формозі, Філіпінах, Японії, Арґентині й ін. країнах. Крім книжок, вислано й куртуазійного листа - пояснення про ювілейний рік Лесі Українки та значення її творчости.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Поділена влада

За американським державним устроєм, кожна із трьох складових частин влади — законодатна, виконавча і судова — є одна від одної незалежною, але під поділеною владою треба розуміти таку ситуацію, як вона є тепер в Америці, коли у Білому Домі є республіканський президент, а на Капітолі демократична більшість. Зрештою, це не перший такий випадок в історії Америки. За наших уже часів демократичний президент Гаррі Труман мав проти себе в рр. 1947-48 республіканський Конґрес, — президент Д. Д. Айзенгавер, республіканець, урядував в рр. 1955-1960 поруч демократичного Конґресу. І по суті річ не в тому, щоб Уряд та Конґрес були однопартійними, а в тому, щоб вони могли гармонійно співпрацювати. Сумна для Америки справа, що 92-ий Конґрес із демократичною більшістю поділився у своєму нутрі ще на лібералів і консерватистів в обох партіях і стільки часу присвячує на зголошування демонстраційних внесків та виголошування пропаґандивних промов, що не має часу на полагоджування невідхильної законодатної праці.

Від січня до кінця червня ц. р. 92-ий Конґрес на 62 президентські внески — поладнав тільки два. Від часу приходу Ричарда Ніксона до влади, на 212 зголошених ним внесків — Конґрес поладнав 116. На 1-го липня ц. р. країна опинилася без закону про рекрутацію, бо попередній закон вигас 30 червня, а Конґрес „не мав часу" поладнати новий. З-посеред 14-ох щорічних бюджетових законопроєктів поладнано дотепер тільки три.

Чимало спричиняються до цього сумного стану та обставина, що існує аж кілька кандидатів на президентські вибори в 1972 році і їхні надії на перебрання влади у Білому Домі перешкоджують нормальній законодатній праці. Деякі коментатори слушно звертають увагу, що така тактика демократів обосічна, бо дає зброю в руки Ніксонові, який буде покликуватись на свої конструктивні законопроєкти, що їх знехтував 92-ий „Конґрес нероба", з демократичною більшістю. Коли далі буде зменшуватись число безробітних, а у В'єтнамі настане бодай сповидне замирення, то Ричард Ніксон матиме в руках величезні атути.

МНР

За цією загадкою абревіятурою криється велика, але мало відома азійська країна на південно-східньому прикордонні СССР і Китаю Монгольська Народна Республіка. Її населення ще донедавна складалося з кількох мільйонів кочовників-скотарів, за віровизнанням переважно буддистів, у її столиці Улан-Баторі ще й досі мало багатоповерхових будинків. Монголи мовно, віровизнанням, расою та за історичною традицією є азіятами, як і китайці, а кілька мільйонів монголів й інших народностей з МНР живуть по другий бік „барикади" — поза совєтським кордоном, у комуністичному Китаї.

Цього місяця в Москві і в Улан-Баторі відбулися „урочисті засідання" з приводу 50-річчя створення Монгольської Народної Республіки. До Улан-Батору полетів, як голова совєтської партійної делеґації, А. Косиґін. На „святкуванні" в столиці Монголії перший секретар ЦК монгольської народно-революційної читай — комуністичної партії Ю. Цеденбал, не раз нагороджуваний Москвою за вірність, вихваляв „досягнення Монголії" та заприсягався й надалі бути вірним „великому другові СССР". А. Косиґін говорив про те, що МНР і СССР „вже 50 літ ідуть рука-в-руку спільним шляхом марксизму-ленінізму". У посланні від ЦККПСС до Улан-Батору було сказано в „Правді" з 11 липня, що „монгольські товариші можуть бути певними, що СССР був і буде вірним другом і союзником соціялістичної Монголії" . . .

Монголію захопили большевицькі війська з допомогою перевороту в 1921 році. Провідником монгольських большевиків був Сухе-Батор, а потім Чейболсан, якого в Москві зарізали за Сталіна на операційному столі. Тепер ним є Ю. Цеденбал, совєтський орденоносець. Так звана МНР насправді вже 50 років є сателітою країною СССР. Її повністю контролює Москва, сприяючи розвиткові Монголії лише в тому відношенні, що потрібно Москві, а не Улан-Баторові. Для СССР потрібна вовна і м'ясо — в МНР найбільше їх продукують, але люди там і далі живуть скромно, відтяті від світу, оглушувані барабанами комуністичної пропаґанди. Для СССР Монголія є плацдрмом на випадок війни проти комуністичного Китаю і об'єктом не абияких турбот, адже монгольський народ бажає так само визволитись з-під чужої „опіки", як і наша Україна.

МАФІЯ

За „Енциклопедією Брітаніка" — мафія — це назва підпільної італійської злочинної організації на Сицилії, історія якої сягає до Наполеонських часів. Коли в рр. 1820 — 1968 прибуло з Італії до Америки 5.122.086 іміґрантів, то з ними й перещеплено на американський ґрунт мафію з її давніми сицилійськими „законами". Основним законом було і далі є — зберігати строгу тайну. Другий „закон": розправлятись із зрадниками й відступниками без ніякого милосердя. Тому довгими роками слово „мафія" мало й далі має для ширшого загалу значення строго засекреченої, таємної організації, злочинна діяльність якої процвітала особливо в часах прогібіції. У різних американських містах, однаково на Сході, як Заході Америки, жили нечисленні італійські родини, звичайно із родинною гіерархією, із сіттю своїх аґентів, які наклали „податок" на прерізні підприємства, однаково на великі фабрики, як малі приватні крамниці, шантажуючи терором їх власників. Згодом мафія організувала злочинні гурти в портах, на летовищах, на залізничних стаціях, систематично обкрадаючи їхні маґазини. Створено покутні „банки" з лихварськими відсотками. Мафія зайнялась пачкуванням до Америки наркотиків та розпродуванням їх по всій країні. Коли в термінології урядових кіл, Еф-Бі-Ай і поліції, появився термін „організований злочин", то під ним треба розуміти діяльність мафії. В ході боротьби проти мафії багатьох її членів депортовано до Італії, при чому неоднократно італійський уряд не хотів приймати тих своїх земляків назад. Одною з характеристичних рис мафії були внутрішні криваві розправи між окремими членами „родини", суперниками до ролі верховного лідера з диктаторськими правами, ну й, очевидно, з максимальними прибутками із злочинних „торговельних" операцій.

Ці криваві розправи дотепер не припинились. 28-го червня ц. р. в білий день, під час великого зібрання так званої „Італійсько-американської Ліґи за громадські права" у Ню Йорку, 24-річний мурин Джером Джансон важко зранив пострілом лідера тієї організації, 48-річного Джозефа Кольомбо. Безпосередньо після того атентату невідомий дотепер інший вбивник застрілив Джансона. Поліція припускає, що Джансон був найманим вбивником, що його інший найманий вбивник негайно звів з цього світу, щоб той не міг виявити своїх наказодавців. А-ле з поліційних звідомлень та з часописних коментарів на цю тему виходить, що насправді мафія перестала вже бути загадкою для органів безпеки. В американському журналістичному світі є вже також окремі референти, які в подробицях орієнтуються щодо „видатних родин" американсько-італійської мафії. Переломовим моментом у виявленні їхніх тайн було арештування в 1957 році 58 видатних членів мафії на їх тайному зібранні в Апалячі. Оперуючи величезними фондами й анґажуючи найкращих адвокатів для правної оборони заарештованих членів „родини", мафії вдавалося у великій більшості випадків добувати на волю своїх членів. Еф-Бі-Ай, прокуратура й поліція змогли менше злочинців посадити за в'язничні мури, ані ж самі вони одні одних винищили. Батько Джозефа Кольомбо, Антоні Кольомбо, згинув теж від скритовбивчої кулі у 1938 році, коли сидів з одною молодою жінкою в автомобілі.

Існує теорія, що Джозефа Кольомбо вбили за те, що він зірвав із традицією таємности членів мафії та шукав реклями для свого призвища, позуючи як лідер американських італійців. Він заснував ту Ліґу, щоб ніби боронити добре італійське ім'я проти пов'язування його раз-у-раз із злочинною організацією. Він уперше в американській історії переводив демонстрацію перед Еф-Бі-Ай проти ніби опоганювання італійського імени та домігся заборони говорити про мафію в різних анонсах і радіо-передачах. Але загально підозрівали, що він тягнув персональні зиски з мільйонових фондів, що їх швидко призбирала та Ліґа, яка проголосила плян будови шпиталю за три і пів мільйона долярів. Але існує теж теорія, що того придумливого італійського „бизнесмена" вбили чорні суперники, заздрі, що організація Кольомба діяла на їхньому терені, на обширі муринських дільниць в Ню Йорку. Появилася теж газетна версія, наче б організаторами того вбиства були муринські патріоти, обурені затруюванням муринів наркотиками, що були одним із головних джерел прибутків мафії.

У тижневику „Тайм" з 12 липня ц. р. поміщено обширну статтю „Мафія: чи назад до давніх днів?", в якій називається десятки призвищ дійсних і здогадних членів злочинної організованої мафії і багато призвищ жертв братовбивчої війни всередині тієї організації. За твердженням тієї статті — тепер є 5 „керівних родин" італійської мафії в Ню Йорку, які опановують цілу низку злочинних дій, між ними — зорганізоване й систематичне грабування двох нюйоркських і одного нюаркського летовища. Про конечність покладення краю цій скандальній історії говорив уже сам генеральний прокуратор Джон Мічелл, говорили високі поліційні урядовці. Ніби переводиться час до часу арештування, але люди, які стоять на чолі місцевих робітничих спілок, причетних до тих махінацій, все ще користуються волею, бо годі знайти проти них такі докази вини, на підставі яких можна б їх засудити. Справа ускладнилась, відколи Джо Кольомбо увійшов в союз з лівими муринськими організаціями: вони ніби так само заінтересовані в тому, щоб не кидати тіні на муринський загал, приписуючи йому вину злочинних одиниць.

Очевидно, що загал за одиниці не відповідає. Мільйони американських італійців не причетні до дії мафії. Ось, наприклад, стейтовим сенатором в Ню Йорку є Джон Маркі, який був республіканським кандидатом на посадника Ню Йорку, — є й багато інших італійців на високих міських, стейтових і федеральних становищах. А втім, мафія, як організація самих тільки італійців, таки кинула негарне світло на всю американсько-італійську громаду і діяльність та атентант на Джозефа Кольомбо не зробили тій громаді доброї прислуги.

ТРИ КОРОЛІ

Шведського престонаслідника Карла Ґустава спитали раз під час телевізійного інтерв'ю, що він робив би, якщо шведське королівство перемінилося б в республіку. На те вродливий 24-літній королевич відповів: „Не бачу тепер такої можливости". Кожний уряд, не тільки у Швеції, але теж і в Норвеґії й Данії, який предложив би скасувати цю стару традиційну форму правління, знайшовся б в небезпеці, що його самого скинуть скорше, ніж монарха. Шведська соціялістична партія є вже при владі сорок років і в її програмі є проєкт скасувати монархічну фірму правління. Одначе ніодин соціял-демократичний провідник не важився досі заторкувати це питання. І теперішній прем'єр Швеції, Ольф Пальме, хоч сам великий радикал, не гадає робити того. А один визначний партієць заявив про цю справу, що „виборці не допустили б до того". Карло Ґустав, внук короля, 30-го квітня 1971-го року мав 25 років і тоді дістав теж формально право до шведського престола. Він сказав в інтерв'ю: „Мене виховали, щоб я був королем, і я не жалую того. Це така сама праця, як кожна інша". Тисячі студентів у Стокгольмі, Ослью і Копенгаґені малощо не кожного дня виходять на вулиці протестувати, починаючи від В'єтнаму аж до занечищення довкілля, одначе ніколи не проходять попри королівські палаци. Само-собою, в Скандинавії є протимонархічні групи, одначе дуже незначні. Республіканців у Скандинавії сьогодні дуже мало, як і і тому десять літ.

Різно пояснюють, чому скандинавці, такі радикальні в розв'язках політичних і суспільних питань, люблять своїх „анахронічних" королів. Нова лівиця відкидає це питання як неважне під теперішню пору. „Король недемократичний і перестарілий, одначе він не становить імперіялістичної небезпеки, то чого ж мали б ми демонструвати проти нього, коли тепер маємо чимало багато важливіших справ?" — питався один студент стокгольмського університету. Старша генерація теж не бажає зміни системи, тому, вона виявилась доброю і практичною. „Коли б ми мали президента замість короля, це коштувало б нам багато більше" — такий арґумент можна почути від досвідчених монархістів Скандинавії.

Ніхто насправді не диспутує над тим, що королівські родини в цих трьох країнах є дуже популярні серед більшости населення. В часописах і журналах присвячується багато місця цим трьом королям і їхнім родинам, а 99 відсотків тієї теми є все прихильна для них. Королі чи члени королівських родин Скандинавії з'єднали собі велику популярність серед населення передусім тому, що як змінялися, вони теж змінювалися. Вони пристосували демократичну поведінку тим, що усунули традиційні перешкоди, які існували між королівським родом і звичайною, сірою людиною. У Стокгольмі король Ґустав VI ходить сам на закупки, без адютанта й охорони, а в Ослью королевич Гаральд і його батько король Оляф ідуть на лещета поза столицею разом із тисячами інших норвежців. Норвезький король, наймолодший із трьох, не має ніяких інших титулів, а його можна побачити серед звичайних „простих" людей і ніхто в цьому не бачить нічого надзвичайного. Він їздить у трамваї разом з іншими пасажирами. Норвезька королівська родина походить від 1905 року, коли то Норвеґія відлучилася від союзу із Швецією. Королевич Гаральд проживає з дочкою купця Сонею Гаральдсон, а норвежці прийняли це з великим захопленням.

Як у Норвеґії, так і копенгазі в королівській палаті Амалієнборґ, де живе данський король, нема ніякої пишности. Данці, які впевняють, що їх країна є найстаршим королівством в Европі, вдоволені й щасливі своєю енерґійною королівською родиною. Республіканці мають до діла з тяжкою танталевою роботою завдяки невимушеній, привітній поведінці короля Фридерика і його родини. Сімдесятчотирилітній король любить випити одно-два данські пива, а нічне життя Копенгаґену знає таксамо добре, як кожен інший данець. Король Фридерик є прямим наслідником Гора де Ольд, першого данського короля, який одержав був корону від вікінґів тому тисяча років. Король і його дружина Інґріда не мають синів, лише три дочки. Данський Фольketінґ (парлямент) завдяки довір'ю до королівської родини в 1953-му році змінив постанову конституції, так що королівна має право бути королевою. Дочка Анна-Марія вийшла за грецького короля. (МЦ)

НА БУДЕНЬ І СВЯТО

Редаґує Любов Коленська

ТЕЛЕФОННИЙ РЕБУС

Пізня пора. Спека, ледве засипаю. Раптом різкий телефонний дзвінок ставить мене на ноги. Зараз таки зриваюся і біжу.

Підношу слухальце: — Галло . . . — А потім: — То ти? — Зачинаю сумніватися, чи біля телефону справді . . . я, тому й збентежено мовчу. Але звідтіля голос скваппливо ще раз: — Хто там? — Хочу відповісти, але чиєсь питання не дає: — Чи то ти, Галю? — Хіба що на таке сказати? Хвилину думаю, може це я спросоння таки насправді переплутала і забула своє ім'я, а може я уже потойбіч . . . свідомости? Та запит знову не вгаває: — Чи то ти, чи твоя сестра? — Врешті з нетерпінням відповідаю: — Тут, мабуть, якась помилка. Ви либонь, не до мене, я Уляна Н. А сестри в мене немає. Маю брата, але він тепер спить. — Останнє слівце кладу з притиском, а чей догадається і мене відпустить . . .

— То це Уляна, знаменито! Давно вже з тобою не говорила. Хіба забула, як ти відбила в мене мою „симпатію", але я уже вибачила, як зачуваю, він все одно чоловік не особливий. (От, і маєш, попалося комусь „на горіхи" . . .) Колись хотіла я тобі „нам'яти вуха", але тепер я вдоволена, я і так його не дуже хотіла . . .

Хвилину пробую зібрати думки: — Ви помиляєтесь, я цього собі ніяк не пригадую, може б ви ласкаво сказали своє прізвище . . .

Тут розкочується сміх моєї співрозмовниці: — Не валяй дурака, що мене не впізнаєш. А ти знаєш, і в нашій родині була дівчина Уляна. Що за дівчина! Із добрими манерами, і українська словесність у неї висока, але надто потурали їй і зовсім непутяща стала, жаль мені тільки її батьків, але хай більше стежили б за нею. (Одним словом: добре їм так!). А потім рвучким потоком поплили слова: І про сьогоднішню молодь, що нічого не варта, і про її всю рідню, включно із четвертими кузенами, й про свекруху, і про несправедливість усього світу . . . Врешті ми договорились до того, як . . . смажити млинці, але хто був потойбіч — і досі нерозгаданий ребус . . .

Враз я завважила, що сиджу вже на долівці — „встоятись не було сили".

Раптом моя співбесідниця, сказала, що уже мусить вішати слухальце, врешті догадалась, що хотіла властиво говорити з моєю сестрою (до речі, з якою сестрою?), а ще й до того пізня пора, а вона втомлена й на добавок в неї ще кілька телефонів (бажаю іншим того самого щастя) і пізніше якось уже незручно дзвонити . . .

Були в мене ще більш кольоратурні телефони. От, підношу слухальце, а звідтіля, як не посиплеться: :— Ви що собі думаєте, яким ви правом на мене й на мою родину виговорюєте різні сплетні! Та ж ви самі ледве вийшли заміж . . . Як хтось без чести, — думає, що й в другого її немає! Я походжу з доброї родини . . . З вами розквитаюсь в товариському суді, брехунка! — І слухальце з гуркотом летить.

Або: — Кицю, не забудь нашому Плютові дати кісточку, хай гарно попоїсть. Кицюню, якби це йому не смакувало, там в горщику ще дещо із нашої печені. Ще піди й перевини Іваська, бо бабуся, знаєш . . . Цьом! — І кладеться слухальце легкою пір'їною. І розгадайте, будь ласка загадку, хто автор цих чудасійних телефонів? І де той Івась, що так залишиться неперевинений . . .

* * *

Щоб зберегти душевну перенапругу людей доброї волі від цих, що торпедують телефонними розмовами, не поквапившись навіть сказати свого прізвища, або переконатися, хто потойбіч телефону — їм моїх кілька вказівок:

1. Майте на увазі, що телефон — це не телевізійний апарат, і цей другий не бачить вас, і не все впізнає вас по голосі, тому зразу представте своє ім'я.

2. Коли ви дзвоните, „віжки" розмови у ваших руках й ви відповідальні за її закінчення, тому зручно, підшукавши хвилину, ґалянтно закінчіть її. Маючи один тільки змисл слуховий, мусите відчути, коли часами скоріше треба закінчити розмову; тоді чемно, але дефінітивно, кладете край розмові, й не вішаєте різко слухальця.

3. Відповідайте на телефон увічливо, а не непривітним „муркотінням", чи гострим „галло".

4. Телефон це чарівна вигода, але ви — його пан, а не невільник. Він не повинен заступати товариських візит. Вплив телефону на культуру звичайно позитивний, але він може стати неґативним, коли ви „завішуєтеся на дроті" в нескінченість. Тоді витворюється занепад товариського буття, а також часто ви не спостережетесь, як ввійдете в сплетні . . .

5. Щоб цей другий не мусів напружувати свого слуху, говоріть просто в слухальце не надто тихо і не надто крикливо. І коли в цьому самому часі ваше „чадо" звертається до вас, прислоніть на хвилину слухальце, щоб цей, що потойбіч, не був свідком усієї вашої родинної драми з усіма різними вигуками.

6. Пам'ятайте, що як і товариська зустріч, так і ваш телефон може бути не на часі, тому перевірте, чи ви не перешкодили, чи в цього другого немає гостей, або чи він зараз же не мусить вийти з хати. Часами ви можете відчути, що ця друга особа „не в настрою" до розмови, тоді ви радше відложіть вашу розмову на другий раз.

7. Звертайте увагу, в яку саме пору ви дзвоните, чи не дай Біг у неділю раннім ранком, чи у пізню пору, коли цей другий приємно дрімає . . . Тоді вже важко ручитись за приємну усмішку.

8. Якщо ви потрапили не туди де треба, не розпитуйте, хто потойбіч, ані яке чи-

(Продовження на стор. 3-ій)

Алла Косовська

СЕРЕЖКА

(1)

Катруся стояла перед дзеркалом, закріплюючи сережку на кінчику маленького рожевого вуха. Сережки були блакитні і дуже пасували до Катрусиних очей, але лапка однієї чогось ослабла і трималася не дуже міцно. Катруся навіть подумала, що не слід чіпляти сережок, бо можна згубити оцю одну, але... так хотілося бути сьогодні гарною!

Сьогодні Катрусі минуло двадять два роки! Дата не кругла, але Катрусі заманулося якось її відзначити. До того ж і день у неї видався вільний, шеф компенсував їй додатку працю.

І Катруся вирішила зробити собі „ґуд тайм". Вона пройдеться містом, відвідає музей або кіно, можливо піде до Редіо Сіті Мюзік Гол-у, здається там почалася нова, цікава програма. Словом, відпочине трохи від нудних буднів, від торохкотіння друкарських машинок, від порожньої балаканини машиністок і секретарок, дихне, якщо не свіжим (де ж його знайдеш, свіжого в Ню Йорку?) то, в усякім разі, іншим повітрям.

Ще раз причіпливо оглянула Катруся свою тоненьку дівочу фіґуру в новому світлосірому костюмі, так вдало придбаному на випродажу за пів ціни, випростила зпід капелюшка кучеряве пасемко ясного волосся і, зробивши перед дзеркалом повне коло, задоволено усміхнулася.

Вона подобалася собі, була стримана у відносинах з чоловіками, не дуже квапилася заводити нові знайомства. І вподобатися їй було нелегко, бо вона вимагала від людей внутрішнього змісту і коли його не знаходила, воліла самотність.

Ось і сьогодні, вона вибиралася на прогулянку сама, ані трішки цим не журячися. Хіба не приємно ходити серед людей, не потребуючи підтримувати нецікаву розмову, намагаючись підбирати чужі слова чужої мови так, щоб співбесідник не зрозумів тебе невірно.

Аджеж чужа мова — це не своя, рідна, якою можна висловити все, до самих тонких почуттів включно. Знайомих же українців вона мала небагато, бо прибула до Ню Йорку недавно, з невеликого університетського міста, де її тато викладав у коледжі історію мистецтв.

Там були українці - студенти і там Катруся заприятелювала з Андрієм. Це тривало недовго. Андрія забрали на війну, а за шість місяців він загинув у джунглях далекого В'єтнаму.

Катруся плакала довго і невтішно. Та час гоїть кожну рану, якщо вона не смертельна. Катруся не забула Андрія, але біль притупився, життя взяло гору і вона вже знову почала посміхатися, і очі знову набули втраченого було блиску. Цього, начебто, тільки і чекала лиха доля, щоб приголомшити дівчину новим горем: повернувшись з лекції додому, несподівано, на удар серця, помер батько.

І ось, дівчина лишилася сама, бо матір вона втратила вже давно і батько вже давно був для неї всім, і батьком, і матір'ю, і другом...

Перші дні Катруся бажала собі тільки одного — смерти. Але смерть не приходила, замість неї прийшла весна, пригріло сонечко і життя знову всміхнулося Катрусі своїм ясним, привабливим усміхом. І знову захотілося жити!

Катруся вирішила покинути місто, де все їй нагадувало, втрачених навіки, коханих людей, і переїхати в Ню Йорк, бо в цьому місті-велеті, вона не сумнівалася, молода дівчина завжди знайде собі роботу. І ось вона, вже скоро рік, як працює в банку, заробляючи небагато, але досить, щоб жити скромно і сито, щоб мати змогу одягатися недорого, але гарно, зі смаком, який вона успадкувала від батька, мистця й естета.

День був чудовий, не гарячий. Літо надходило повільно, обережно, не поспішаючи. Вітерець не дозволяв сонцеві надокучати людям, приємно повіваючи їм в обличчя, зрівноважуючи силу соняшних променів своєю прохолодою.

Катруся йшла швидко, відчуваючи пружність литок, туго затягнутих найлоновими панчохами. Її охоплювало радісне почуття своєї молодости, сили, здоров'я.

Але скоро довелося притишити ходу, бо в центрі міста, на його чепурних евенях і вулицях, юрба ставала все густішою. Життя кипіло навколо. Підносили вгору кришталеві струмені води фонтани-лілеї хмаросягу „Тайм енд Лайф", сліпили очі білосніжні кам'яні плити під ногами. Безперервним потоком пливли машини, а тротуари вкривала така густа, рухлива маса народу, що на переходах, коли її спиняло червоне світло, стояти доводилося майже впритул до чиєсь спини або плеча. Все це бавило Катрусю, їй все хотілося усміхатися.

Перейшовши дорогу, вона ввійшла до прохолодного вестибюлю Редіо Сіті Мюзік Гол-у і стала в невеличку чергу перед касою. Людей було небагато, бо до початку залишилося ще добрих півгодини.

Зібравши жужмом квиток і здачу з п'ятидолярового папірця, Катруся находу вклала гроші в торбинку і, беззвучно ступаючи м'яким килимом, пройшла далі.

Великі, аж під саму стелю, дзеркала відбили її зграбну постать і вона здалася собі такою малою, беззахисною. Чомусь це її насмішило, але вона стримала усмішку, щоб часом її не прийняли за ненормальну.

Вибравши собі зручне місце недалеко від екрану, Катруся скинула жакета і, мило усміхнувшись сусідці праворуч, очевидно старшій пенсіонерці, опустилася в обійми крісла, обтягненого вишневим оксамитом.

Влаштувавшись в ньому вигідно, Катруся звичним рухом поправила капелюшок і, опускаючи руки, помацала себе за вуха. Так і є! Одна сережка на місці, а другої нема! „Загубила!" з досадою констатувала про себе Катруся і, нахилившись почала обмацувати килим під кріслом і під своїми ногами. Вона пам'ятала, що в дзеркалі, попри яке вона проходила, вона ще бачила обидві сережки на місці і, очевидно, загубила одну з них вже тут десь, в залі.

Сережки були дешеві, але втрата була болюча, бо це був подарунок покійного Андрія. Він сам їх вибрав для неї, сам закріпив їх на її вухах, радіючи, що вони так пасують до її очей. І ось,..

Світлий настрій був зіпсований. Знову і знову обмацувала Катруся килим під ногами, турбуючи сусідку, і вже втратила була надію, коли під пальцями відчула її, свою велику округлу сережку!

Вогні в залі були вже погашені. Зідхнувши з полегшою, Катруся зняла з другого вуха другу сережку, загорнула обидві в хусточку і заховала в торбинку, не відриваючи очей від сцени, де жонґлер у жовтогорячій сорочці проробляв чудеса спритности з м'ячами, тарілками та іншим бутафорським реквізитом.

Блискуча і бездоганно змонтована програма йшла легко і весело.

(Продовження буде)

У 45 річницю смерти Головного Отамана

„... Як будете в церкві на 12 євангеліях слухайте те слово Боже- то Страсті Христа, як будуть носити святу плащаницю довкола церкви, як співатимуть радісне Христос Воскрес, згадайте про всіх кого розстріляли большевики. Згадайте й про тих, хто зі зброєю в руках боронив нашу Рідну Землю від московських катів і своїх юд-запроданців. Згадайте і помоліться за них... Симон Петлюра"

І згадуємо на весні кожного року пам'ять тих, які відійшли від нас і уже не повернуться. Згадуємо по-різному. Одні з болем, бо скільки побратимів лишилося... На пальцях порахувати можна; а другі-з пошаною до відважних... Це переважно молодь, яка тільки зі слів батьків, учителів чи інших знає про події, що відбувалися, в далекій малознаній для них Україні, але яку вони люблять, бо вона була колись батьківщиною їхніх батьків, за яку вони боролися з ворогом. Про те нагадав в своїй доповіді проф. М. Міщенко, за неприсутнього, прочитала його дружина.

З кожним роком програму пам'ятних днів заповнюють молоді виконавці. Так цього року програму вечора, що відбувся 23-го травня в залі церкви св. Арх. Михаїла відкрила грою на піяно американським гимном, а потім виконанням „Ноктюрна"-Шопена Маріяна Америслав, Петрусь Цареградський виконав „Варіяції" - Моцарта. Наші молоді бандуристи: Марія Міщенко, Галя Вовк і Марія Кошуба членки ОДУМ-у відспівали українські ліричні пісні. Потім деклямувала Віра Марущак.

Але й так звана „стара" гвардія мистців: Оксана-Бриль, Кіра Цареградська і Лідія Мікс (між іншим естонка) своїм тріо збагатили програму вечора.

Вечір започаткував коротким словом Антін Семенюк.

Валентина Єрмоленко

Вечір української музики в „Товаристві клясичної гітари"

Американське Товариство Клясичної Гітари у Ню Йорку, запросило оце на свій черговий (167-ий) концерт-фестиваль українських співаків та бандуристів. Вечір відбувся 23-го червня у Studios 58 Playhouse, 150 В. 58-ма вул. Ледве, чи хтось із присутніх на вечорі, членів товариства та гостей, чув колинебудь українські пісні, особливо гру на бандурі. Нам ця музика близька ми її знаємо, вона нас зворушує. Цікаво було спостерігати як приймуть цю музику слухачі-американці.

У першій частині програми Сергій Басегес, учитель гри на клясичній гітарі в Українському Музичному Інституті, заграв ряд народних пісень та танків у транскрипції на гітару В. Бобрія. Публіка прийняла тепло цю гру, але правдиву сенсацію викликала гра на бандурі. В. Юркевича та його учениці Ольги Ретьки, а з черги теж тріо співачок та бандуристок Іванки Кузів та Соні і Ольги Назаркевич, й опісля спів Володимира Старосольського як теж тріо дві гітари та бандура. Публіка вставала з місць, підходила ближче до естради та нагороджувала виконавців спонтанними оплесками. Додаткове захоплення викликали народні строї та вишивані блюзки дівчат.

Після концерту, голова Товариства дав можливість присутнім задавати артистам питання і вони цю можливість використали. Питання свідчили, що між присутніми багато знавців, яких цікавить бандура як інструмент, її будова, стрій, походження, дерево із якого її роблять і т. п. Слухачі уже після закінчення концерту окружили артистів, продовжуючи уже неформально гутірку. Вони вже тепер запрошують на концерт після вакаційної перерви.

Програмка прикрашена маленьким рисунком козаків у байдаку, знайомила коротко із артистами, згадуючи про те, що три співачки-бандуристки-Іванка Кузів, Соня і Ольга Назаркевич, гітарист Сергій Басегес та тенор Володимир Старосольський-співатимуть на цьому вечорі дещо із репертуару який входить до недавно виданої платівки „Наша пісня"

Для кращого зрозуміння української народної музики та інструменту у журналі Товариства "Guitar Review" ч. 33 поміщено на цю тему статтю.

Українська пісня, музика та бандура здобули собі нових поклонників серед американських любителів музики.

У. С.

ПІВДЕННО-В'ЄТНАМСЬКИЙ ГЕН. НГО ДЗУ заперечив, наче би він був причетний до підпільної торгівлі наркотиками і твердив, що це „змова" прот нього, керована його суперником, попереднім командиром другого корпусу Південно-в'єтнамської армії. Але конгресмен Роберт Стіл підтримав своє обвинувачення, що ген. Дзу є одним з керівників потайної торгівлі героїною у Південній Азії. Конгресмен Стіл висловив переконання, що хоч ген. Дзу має приятельські зв'язки з різними найвищими цивільними і військовими фігурами в Сайгоні, — його внедовзі відсунуть від командування 2-им корпусом.

ПАМ'ЯТІ Д-РА АДОЛЬФА СЛИЖА

Дня 6-го квітня 1971 року помер д-р Адольф Слиж, на 82 році свого трудолюбного життя. Перестав жити батько і громадянин, повний любови до ближнього. Сповняючи обітницю, дану дітям Покійного, а нашим колеґам зі шкільної лавки, пишемо ці незугарні рядки в почутті добре сповненого почесного і вдячного обов'язку. Робимо це від імени Ділового Комітету для відзначення Сторіччя Української Академічної гімназії у Львові, з яким Покійний і його діти по дружньому співпрацювали й дальше співпрацюють. Робимо це в імені нашої школи, для якої Покійний довгі роки трудився у Батьківщині Робимо це від імени тих, які будучи ще учнями нашої школи, довгі роки зазнавали на собі батьківську руку свого друга, опікуна й товариша...

Бл. п. д-р Адольф Слиж — народився 25 серпня 1889 р. в Слобідці Лісній, пов. Коломия. Після початкової школи, Покійний закінчив в роках 1902 - 1910 коломийську державну гімназію. Змалку, Покійний відзначався теплотою свого серця та неабияким організаційним хистом. У вищих клясах гімназії помагав відсталим товаришам-уч ням інструктором, а будучи учнем восьмої кляси був опікуном і настоятелем Шкільної Бурси Інституту Шкільної Помочі в Коломиї. Для молоді він трудився і під час дальших студій на правничому факультеті Чернівецького Університету. Для Батьківщини служив із зброєю в руках під час першої світової війни. В двадцятих роках Покійний розпочав професійну працю судді, спершу в Белзі, а від 1932-го року, аж до розвалу Польщі у Городському Суді у Львові. Одружений з Ольгою Жолкевич, виховав разом з нею п'ятеро дітей, з яких четверо були учнями УАГ. В 1950 р. разом з іншими — переселився з родиною до ЗСА. Проживав в Ню Йорку, віддаючи всі свої сили, досвід і знання для інших. Помер, — в найближчому оточенні своїх дітей, унуків та оскорбленої великим смутком подруги його життя — п-і Ольги. Похоронений 9-го квітня 1971 р. на нюйоркському цвинтарі Гейт оф Гевен, при чисельній участі духовенства, членів родини, друзів і приятелів.

Сповнив Він свій вік добрими ділами для ближніх. Нехай же Господь за це його душу десницею своєю нагородить. А нам, що знали його за життя, дружили з ним і приятелювали, слід склонити голови перед світлою його пам'яттю! Великим смутком оскорбленій Родині висловлюємо цією дорогою ще раз наші щиродружні співчуття, а дітям його і нашим шкільним колеґам Антонові, Марії, Ярославі і Дарії складаємо нашу прилюдну подяку за благородний жест, який вони вчинили для нашої школи — жертвуючи замість квітів на свіжу могилу їхнього найдорожчого батька — 175 долярів на видання Ювілейної Книги, присвяченої Сторіччю Школи, з якої вони вийшли та для якої їхній добрий батько довгі роки трудився.

Іван Р. Костюк,
секретар Ділового К-ту для відзначення Сторіччь УАГ

НА БУДЕНЬ І СВЯТО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

сло його телефону. Вибачтесь (мені прикро, що потурбував вас), евентуально скажіть, на яке число ви дзвонили, в ніякому разі на звук незнайомого вам голосу не вішайте слухальця.

9. Дайте повторитись дзвінкові десять разів, щоб особа мала змогу прибігти навіть із пивниці та підоймити слухальце.

10. Коли під час вашої телефонної розмови хтось дзвонить у двері, вибачтесь і на хвилину перервіть розмову. Коли довідаєтесь, що візита займе вам більше часу, перепросіть, що віддзвоните, але тоді вже дотримайтесь слова і обов'язково подзвоніть.

1. Важлива засада: В праці не повинно бути приватних розмов. Але фірми звичайно ставляться до цього ліберально, якщо розмова потрібна (кожний працівник кожну свою розмову уважає потрібною...) Коли приходить до вас зверхник, ви розмову перервіть; коли розмова вам небажано протягається, ви тоді все можете сказати: прийшов мій шеф і я мушу кінчати.

Люди, які працюють професійно і полагоджують справи зв'язані із їхньою професією, із свого дому, повинні мати два телефони: приватний і професійний.

Майте на увазі, що в більшості — телефон це тільки засіб порозуміння, а не найголовніший чинник у вашому житті; коли у вас гості, чи важливіші справи, можете його скоротити до мінімум.

ВИКАЗ

Жертводавців уродинової збірки на потреби Первоієрарха Української Католицької Церкви Блаженнішого Верховного Архиєпископа Кир Йосифа Кардинала Сліпого, що її перевели члени медичних професій міста Чикаго, околиц. та сусідних стейтів:

По 500 дол. — Н. Н. (лікар).

По 250 дол. — д-ри: Емілія і Роман Войнаровські, Чикаго, Пилип і Володимира Демуси, Мокіна, Ілл., Ярослав Кокорудз, Парк Ридж, Ілл., Степан Павлинський, Чикаго Ілл., Віктор Сайкевич, Метисон, Ілл., Роман Смик, Ковл Сіті, Ілл.

По 200 дол. — д-ри Олександер Фаріон, Чикаго, Ілл. Богдан Ткачук, Чикаго, Ілл.

По 150 дол. — д-ри Петро і Ольга Моцюки, Пейлос Парк, Ілл.

По 100 дол. — д-ри — Юрій Городиловський, Чикаго, Ілл., Степан Дудяк, Медісон, Висконсин, Мирон Ґулій, Дікейтур, Ілл., Володимир Кассараба, Чикаго, Ілл., Климентій Мельник, Диксон, Ілл., Павло Пундій, Чикаго, Ілл., Василь Петрина, Чикаго, Ілл., Павло Сениця, Чикаго, Ілл., Мирослав Харкевич, Елмвуд Парк, Ілл., Богдан Целевич, Вилмет, Ілл., Володимир Ястремський, Чикаго, Ілл. Марта Плошанська, Чикаго, Ілл.Іван Рудавський, Дес Плейнс, Ілл.

По 75 дол. д-ри — Володимир Колатало Ракфорд, Ілл.

По 50 дол. д-ри — Мирослав Коленський Давнерс Ґров, Ілл., мґр Тетяна Назаревич Чикаго, Ілл. д-р Петро Гладкий, Чикаго, Ілл.

По 35 дол. — д-р Григор Дулин, Лакпорт, Ілл.

По 30 дол. — д-р Михайло Лободяк, Мейсон Сіті, Айова.

По 25 дол. — мґр Анна Бровар, Чикаго, Ілл., д-р Михайло Головатий, Чикаго, Ілл., д-р Ігор Кодельський, Овк Лон, Ілл., д-р Григорій Лозинський, Чикаго, Ілл., мґр Павло Рижевський, Чикаго, Ілл.

По 20 дол. — д-ри Володимир Помірко, Чикаго, Ілл., Юрій Свищук, Ст. Луїс, Міссурі.

По 15 дол. — д-р Роман Біляк, Кеноша, Висконсин; по 10 дол. — д-р Марія Клодницька, Чикаго, Ілл.

Разом на суму — $ 4,330.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАТЕРИНА БОГУЦЬКА, довголітня членка Б-тва св. Йосафата, Відд. 217, в Рочестер, Н.Й., померла 6-го травня 1971 р. на 71-му році життя. Покійна народилася 1898 р. в с. Потятинці в Україні, і стала членкою УНСоюзу в 1939 році. Залишила у смутку чоловіка Антона, доньки Анну й Стеллу, сестру Марію, 2 братів в Україні, 3 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 10-го травня 1971 р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Rochester, N.Y.

Вічна Їй Пам'ять!
Т. Кубарич, секр.

ВАСИЛЬ КОБРИН, довголітній член Б-тва св. Арх. Михаїла, Відд. 213 в Байоні, Н.Дж., помер 27 червня 1971 р. на 52-му році життя. Покійний народився 16 серпня 1918 р. в Байоні, Н.Дж., а членом УНСоюзу став в 1950 році. Залишив у смутку брата Миколу. Похорон відбувся 30-го червня 1971 р. на цвинтарі Holy Cross в North Arlington, N.J.

Вічна Йому Пам'ять
Володимир Козак, секр.

СТЕНЛІ ПЕТРІЙ, довголітній член Б-тва св. Юрія, Відділ 379, помер 20 червня 1971 року на 59-му році життя. Покійний народився 21 липня 1912 р. в Калуші, Україна, а членом УНСоюзу став 30 листопада 1956. Залишив у смутку дружину Леонтину, дочок Ірину з чоловіком та Христину. Похорон відбувся 23 червня 1971 р. на цвинтарі св. о. Миколая в Leyden Township, Illinois.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Семків, секр.

ІВАН СПІРНАЛЬ, довголітлітній член Т-ва Т. Шевченка, Відд. 176 в Чикаго, помер 11 червня 1971 р. на 84-ому році життя. Покійний народився 15 червня 1887 р. в Україні, а в 1915 р. став членом УНСоюзу. Залишив у смутку сина Юрія, дочок Стефанію, Анну, Марію, Катерину та Галину і 12 внуків. Похорон відбувся 16-го червня 1971 р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Михайло Остап, секр.

ПРОКІП СЕМКІВ, довголітній член Т-ва Запорозька Січ, Відд. 367 в Рочестері, Н.Й., помер 17 червня 1971 р. на 65-му році життя. Покійний народився 17-го березня 1906 р. в с. Завадка, пов. Калуш в Україні, а членом УНСоюзу став в 1949 р. Залишив у смутку дружину Анастазію, три сестри й племінницю. Похорон відбувся 21 червня 1971 р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Попович, секр.

КАТЕРИНА ГАНКОВСЬКА — членка УНС Відд. 33 С-во Пресв. Богородиці в Чикаго, Ілл., померла 15-го червня 1971 р. на 93-му році життя. Покійна народилася в Глумча, Сянок, Україна. Стала членкою УНСоюзу в 1917 р. Полишила в смутку доньку Анну, сина Петра, 17 внуків, 26 правнуків і праправнука. Похорон відбувся на цвинтарі Мт. Гопп. в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Оріх, секретар

ЙОСИФ ГАЛИЧИН, довголітній член Т-ва Дністер, Відд. 361 в Ню Йорку, Н.Й., помер 22 червня 1971 р. на 53 році життя. Покійний народився в 1917 р. в Ню Йорку, а членом УНСоюзу став в 1935 році. Залишив у смутку дружину Софію, дочку Джені Паладіно з мужем Вінні та двоє внуків, батька Івана та матір Марію Галичин, дві сестри Юлію Брода з мужем Фредом та дітьми та Ольгу Настич з мужем Василем та дітьми; стриїків Василя та Йосифа з родинами. Похорон відбувся 25 червня 1971 р. на цвинтарі L. I. National Cemetery в Pine Lawn, L.I., N.Y.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Вишинський, секр.

КАЗИМИР І. ЛИТВИН, довголітній член Б-тва св. Михаїла, Відд. 109 в Bentleyville, Pa., помер 27 червня 1971 р. на 90-му році життя. Покійний народився 1881 р. в Західній Україні. Залишив у смутку дружину Марію, синів Михайла, Івана, Емілія і Йосифа, доньку Олену, 14 внуків і 2 правнуки. Похорон відбувся на цвинтарі св. Луки в Bentleyville, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Звірек, секр.

ФРАНКО ЛЕСАК Мол., член Б-тва св. Василія, Відд. 161 в Ембрідж, Па., помер 28-го червня 1971 р. на 46-му році життя. Покійний народився 27 січня 1925 р. в Ембрідж, Па., а членом УНСоюзу став в 1964 році. Залишив у смутку дружину Тересу, дітей Тому, Рікарда, Лінду, Марка і Террі, маму Анну, брата і п'ять сестер. Похоронений на українському католицькому цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Ембрідж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Андрій Джула, секр.

ВАСИЛЬ КЛІЩУК — член УНС Відд. 346 Т-ва Львів в Клівленді, помер 27 травня 1971 р. на 51-му році життя. Покійний народився в Космирині, повіт Бучач, Україна. Став членом УНСоюзу в 1965 році. Полишив в смутку дружину Галину й три доні: Марусю, Наталію і замужню Оксану Трилюк, сестру Марію Джумин з Ріднею, та маму, сестру й брата з ріднею. Похорон відбувся 31 травня 1971 на цвинтарі св. Петра й Павла в Парма, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ТЕОДОР КУПЧЕВИЧ — член УНС Відд. 334 Т-ва Івана Франка в Клівленді, Огайо, помер 15-го травня 1971 р. на 86-му році життя. Покійний народився в Україні. Став членом УНСоюзу в 1915 році. Полишив в смутку дочки Сабіну та Євгенію, синів Мирона, Богдана та Євгена, 12 внуків та 6 правнуків. Похорон відбувся 17-го травня 1971 на цвинтарі Кальварія Меморіял Парк в Даґлес, Арізона.

Вічна Йому Пам'ять!
Стефанія Бохонок, секр.

ОСИП ВИЛЬОТА, член УНС Відд. 31 Т-ва св. Кирила і Методія в Ст. Клер, Па., помер 19 червня 1971 р. на 48-му році життя. Покійний народився в Ст. Клер, Па. Став членом УНСоюзу в 1940 році. Полишив в смутку дружину Ілену, синів Йосифа й Івана, доньку Каролину. Похорон відбувся 21-го червня 1971 р. на цвинтарі Кальварія в Поттсвіл, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Мих. Сток, секрет. Відд.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 17-го ЛИПНЯ 1971 р.:

ПЛЕЙНФІЛД, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва Ів. Франка, Відд. 372, о год. 7:30 веч. в залі Ігл Голл, 210 Чирч вул. Просимо членів прибути та забрати дивідендові чеки. — Управа.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — Місячні збори членів Б-тва св. Юрія, Відд. 239, від 3:30 до 4:30 год. по пол. в домі Українсько-Американських Горожан при 847 N. Franklin. Члени, що ще не отримали своїх дивідендових чеків за 1970 рік прошені зголоситися по них. — Д-р Вол. Галан, предс.; Мих. Ковальчук, секр.

НЕДІЛЯ, 18-го ЛИПНЯ 1971 р.:

ЙОНКЕРС, Н.Й. — Місячні збори Т-ва Подільська Січ, Відд. 8, о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Михаїла. Проситься членів прибути та вирівняти вкладки. — В. Мандзій, секр.

ПАТЕРСОН, Н.Дж. — Місячні збори Т-ва Т. Шевченка, Відд. 64, о год. 2-ій по пол. у Вінярського при 482 Мейн вул. у Патерсоні. Просимо всіх на збори. — Ів. Бурний, секр.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Українським Громадянством, що дня 22-го червня 1971 року помер

БЛ. П. СТЕПАН БУДНИЙ

довголітній член Академічного Козацтва „Запорожже", активний член Союзу Українських Ветеранів і бувший грач дружини копаного м'яча „Довбуш" в Чернівцях.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ МОЄЇ УЛЮБЛЕНОЇ ДОНЕЧКИ

бл. п. Оксани Грушкевич

та МОЄЇ БРАТАНИЦІ

бл. п. Мотрі Грушкевич - Бігун

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА БОГОСЛУЖБА

В НЕДІЛЮ, 18-го ЛИПНЯ ц.р., о год. 8-ій ранку в церкві Непорочного Зачаття в Гемтремк, Миш.

Родину, Приятелів, Пластунів та Знайомих просить про молитви —

ІРИНА ГРУШКЕВИЧ, мати.

ТАРЗАН, Ч. 6590. Тарзан звертає на себе увагу Леолі

Щоб визволити доньку вождя Матабузі Тарзан вичікує, щоб опівночі задрімали її двадцять озброєних варунґських схоплювачів.

Псст, псст...

Шшшш...

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 24-го ДО 28-го ТРАВНЯ 1971 РОКУ НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(12)

ЗВІТ ДИРЕКТОРА „СОЮЗІВКИ" ВОЛОДИМИРА КВАСА

В першу чергу мушу вияснити, чому мій звіт такий короткий, а саме тому, що я не знав про ухвалу з минулого року, що звіт треба подати на два тижні перед нарадами Головного Уряду. Також Контрольна Комісія провіряла наші книги і я не мав їх на руках.

Цього року складаю звіт самий тому, що мій довголітний співуправитель відійшов в березні ц. р. до свого власного підприємства. Я складаю йому щиру подяку за співпрацю впродовж 16-ти років. Тепер я шукаю заступника, щоб міг помогти мені і заступити мене.

Я бажаю подати коротко деякі вияснення відносно звіту пана предсідника. Його звіт виказує чотири тисячі долярів меншого обороту, як минулого року. В дійсности ми мали цей самий оборот, але ми змінили систему бухгальтерії так, що податок не є включений в обороти, як це було в минулих роках.

Дуже часто чуємо критику від членів, що Союзівка не заробляє грошей. Це рація, бо на наш великий оборот, повинна заробити більше, але на це є причини. Ми всі хотіли б мати Союзівку як оселю УНС, а не як бизнесовий готель. Тоді наші ціни були б вищі, але наша молодь і старші віком члени не мали б доступу до Союзівки, а решта членів-гостей не користали б з 10% знижки. Якщо додати тих 10% до зарібку, то дістанемо поважну суму. Чи ми можемо міряти Союзівку грішми, чи тим, яку роботу вона виконує для молоді і членів? Ви про це добре знаєте, головно члени ,які мають дітей, так само члени старші віком, які живуть далеко від українського середовища. Вони чекають на свої вакації, щоб могти перебувати в українській атмосфері.

Ми провадимо Союзівку на добрім готелевім рівні, при тому нас б'є інфляція. Щороку підвищують ціни товарів, а наші ціни лишаються ці самі. Правда, ми цього року підвищили ціни (5-10%), але харчі підскочили до 40%. Також мінімум платні робітникам нюйоркський стейт підвищив до 1.85 за годину.

Друга справа, це постійний брак кімнат і ми часто посилаємо гостей до сусідів, а вони користають з наших програм і устаткування, а це нас коштує багато.

Третє — працівники Союзівки в сезоні це наші студенти — не фахові і вишколити їх забирає багато часу і є коштовне. Але ми даємо їм нагоду заробити гроші на студії і перебувати в українському середовищі.

Ми і наше суспільство вже маємо великі користі з них, бо деякі є активними для суспільства, зокрема для УНСоюзу. Як так не було б, то родичі з Каліфорнії не посилали б дітей на працю на Союзівці. Я пропоную, щоб взяти готелевого фахівця, який провірив би Союзівку; чи ми правильно провадимо її і де подіваються гроші. Як знаєте, останнього року була гостра зима і наробила багато шкоди.Ми мусимо ці шкоди цього року поправити, бо на другий рік це буде коштувати більше.

Подаю слідуючі рекомендації:

1. Охолодження залі і бари, бо гості дуже невдоволені теперішнім станом і ми мусимо ще цього року це зробити. Кошт около 16.500 дол.

2. Побудувати каналізаційну систему, бо теперішня не вистачає і не працює правильно. Ми маємо багато гостей спеціяльно в суботи і неділі й тому мусимо мати нову систему, яка розв'яже цю проблему. Кошт около $ 20.000.

3. Переробити деякі кімнати і гуртожиток для робітників. Кошт около 10.000 дол.

4. Побудувати магазин, де можна б переховувати деяке устаткування, щоб не нищилося надворі і було забезпечене.

Я знаю, що головні урядовці ці справи розіміють, і що є свідомі того, ми мусимо все це зробити, щоб могти, навіть, при теперішній кількості кімнат, далі провадити Союзівку. Також не забуваймо, що значне збільшення числа кімнат нам конечно потрібне, але відложім це на другий рік.

Кінчаю мій звіт і хочу подякувати за увагу до нього та сподіюся, що Головний Уряд візьме мої рекомендації до уваги.

Приявний на нарадах почесний член Головного Уряду, колишній головний контролер та теперішній обласний організатор, Володимир Гірняк, пропонує скласти свій, приготований на письмі звіт із праці на пості обласного організатора із рекомендаціями відносно майбутньої праці. Головний секретар та головний радний Степан Гавриш піддержують цю пропозицію, після чого заступник гол. предсідника В. Сохан, який проводить нарадами, покликує до слова обласного організатора Володимира Гірняка.

ЗВІТ ОБЛАСНОГО ОРГАНІЗАТОРА ВОЛОДИМИРА ГІРНЯКА

Мою працю на пості обласного організатора УНСоюзу започаткував я поновно після нашої останньої союзової Конвенції на прохання нашого головного предсідника, п. Иосифа Лисогора та його заступника в Канаді, нашого одинокого сенатора в канадському Сенаті, Павла Юзика.

Виїхав я на спробу в Західну Канаду звідати бодай частинно ті місцевості, в яких бували вони обидва в часі великого Фестивалю, що його ще так недавно започаткували влаштовувати щорічно жителі міста Давфину в провінції Манітоби, в якому масово беру активну участь і наші численні поселенці не лише того міста, але також і його довколишніх околиць.

Першим містом, яке я звідав та зорганізував новий Відділ із 26 нових членів, було Норт Батлфорд у провінції Саскачеван. Цю не легку працю виконав я при допомозі уродженця Канади, п. О. Балича. Як мені відомо, цей Відділ досі начислює 36 членів і має всі можливості постійно розбудовуватись до кількох сотень, бо в тому місті та його близьких околицях живе велике число нашого населення, а також і тому, що секретар того Відділу, п. О. Балич має здібності доброго організатора.

Після короткого побуту на надзвичайному засіданні Головного Уряду УНСоюзу, виїхав я знову в Західну Канаду й звідав такі міста в провінції Саскачеван: Канора, Норт Батлфорд, Гаффорд, Принц Алберт, Мусджо, Реджайну та місто Вінніпеґ у провінції Манітоби. Звідав я їх на закінчення місяця вересня, в жовтні та в кількох днях місяця листопада. В місті Канорі зорганізував я при допомозі пп. Л. Вовка та П. Волощука новий Відділ із 25 нових членів. Як звіти виказують, то тепер цей Відділ начислює 35 нових членів і має всі можливості розбудувати себе в поважну силу, бо п. П. Волощук виказався не лише добрим секретарем але також і добрим організатором, а в додатку до повищого навколо того міста є багато околиць, в яких живе велике число наших людей.

По закінченні організування Відділу та підготові секретаря до організаційної праці, поїхав я до Норт Батлфорду і придбав там 3-ох членів до Відділу та показав секретареві, як йому виповняти членські книжечки та розвести грамоти, які вже був одержав із Головної Канцелярії. Звідти поїхав да Гаффорду та відбув довшу розмову з головою та секретарем Відділу про організування нових членів. Результатом нашої розмови та моїми порадами й вказівками секретареві було те, що до кінця року придбав він ще 3 членів до Відділу.

З Гаффорду поїхав я до Саскатуну й у товаристві п-ва Лева та Стефанії Вовків поїхали ми до Принц Алберт, де вони запізнали мене з о. д-ром Миколівим, який допоміг мені підшукати відповідну людину на секретаря в особі п. Е. Березовського, учителя середньої школи в тому місті. При допомозі повище згаданих добрих людей удалось нам зорганізувати новий Відділ на початок із 21 членів. І цей Відділ має всі можливості розбудувати себе в чисельний, лиш потрібно нам частіше відвідувати його та в початках допомагати нашими порадами й працею.

З Принц Алберт поїхав я до Мусджо, а відтак до Реджайни та допоміг здобути кілька нових членів до тих Відділів. З Реджайни поїхав я до Вінніпеґу й у короткому часі відбув наради з п. І. Гевриком, головою Головної Контрольної Комісії УНСоюзу. Розмова наша велась на тему, як нам зорганізувати нашу працю так, щоб місто Вінніпеґ пішло за приміром Торонто, бо живе в ньому понад 70 тисяч нашого населення й тому має всі можливости стати великим союзовим центром. Безперечно, що це буде великий плян і трудна праця в початках, бо не легкою була вона й у Торонто! Але, щоб дістатись нам до Західньої Канади ,ми вперше будемо мусіли доложити всіх наших зусиль у розбудову Відділів у місті Вінніпеґу.

На закінчення місяця листопада та більшої частини місяця грудня відвідав я такі міста в ЗСА: Ст. Луїз, Мо., Ст. Луїз, Ілл., Канзас Ситі, Кан. Ст. Джозеф, Мо. та Омага, Небраска. В тих містах не задержувавсь я довго, бо відділові урядники відповідно не підготовилися до мого приїзду, а також погода не дописувала. В часі мого побуту в них здобув я до тих Відділів 16 нових членів. Співпрацювали зі мною такі секретарі: Стефанишин, Білик, Гасяк і Ващишин.

Працю мою в місяці грудні закінчив я в місті Віндсорі, здобуваючи на мій рахунок 11 членів та допоміг секретарям придбати 8 членів. Підсумовуючи мою працю, я повинен сказати, що вона була в короткому часі досить успішною не лише тим, що придбав я на мій рахунок 106 нових членів, бо на тому вона не кінчилась. Моїми фаховими порадами й публічними промовами допомагав я багатьом урядникам краще розуміти обезпеченеву працю та вказував, що союзова організаційна праця не кінчається з кінцем одного року, але її потрібно постійно вести, бо придбані колись члени будуть постійно й природно відходити, а на їх місце треба приєднувати до Відділів усе нових свіжих членів. На закінчення мого короткого організаційного звіту годиться мені подякувати всім тим, що зі мною співпрацювали не для слави й грошей, але для того, щоб розбудувати свої Відділи все свіжими новими членами. Добрі та свідомі свого завдання відділові урядники були, є та завсігди будуть двигунами розбудови УНСоюзу. Їхні прізвища будуть записані в історії розбудови нашої заморської твердині Батька Союзу. Моя подяка їм не є висказана мною даром, вони заслужили собі на це.

А тепер хочу я Вам усім сказати про дещо інше, бо в часі організування членів я не вдовольнявся теперішніми здобутками ,але все думав про наше майбутнє, бо праця обласного організатора вимагає від нього певних прогнозів, тобто, які вигляди має УНСоюз на свою розбудову в майбутньому? Саме й про те хочу Вам сказати, що я запримітив не лише в Західній Канаді, але всюди, де я бував у звітовому році.

Отже, правдою є, що наше населення в Західній Канаді в загальному, а зокрема для розбудови Відділів УНСоюзу має й матиме в майбутньому великі та постійні резервуари, але дістатись до них із нашими дотеперішніми заходами й методами, напевно ніколи нам не вдасться. Роблю я таке твердження на підставі того, що бачив і почув у розмовах із тими людьми, які вже походять від батьків уроджених у Канаді й тепер самі займають пости різнородних професій серед нащого й не нашого суспільства в тій же Західній Канаді.

Я є певний того, що багатьом із вас буде дуже прикро й трудно прийняти цю мою розповідь до відома, а напевно ще трудніше погодитись із тим станом, але ради на це в нас ніколи не буде, якщо ми не вивчимо тієї дійсности, а при тому й не змінимо наших доцьогочасних методів у нашій суспільно- громадській праці серед них.

Прошу повірити мені, що з самим нашим чисто українським патріотизмом, ми ніколи до них не дістанемось. Таке враження виніс я, будучи серед них і розмовляючи з ними. По-перше, до них треба говорити такою мовою, яку вони вповні розуміють і нею щоденно користуються, а це значить — по-англійському. Правдою є, що більшість із них розуміють батьківську мову й у конечній потребі будуть нею сяк-так розмовляти, але це ще не означає, що вони вповні її розуміють та будуть задоволені з того, що ви будете їм вияснювати. Також правдою є, що свого роду вони не цураються й не стидаються, навіть і ті, що нею не можуть розмовляти. Але не треба їм за це докоряти словами, мовляв: „який з тебе українець, коли ти не вмієш розмовляти батьківською мовою", бо на це склалось і тепер складається багато різних причин, яких ми вперто не хочемо прийняти до відома. Також не можна серед них ставити на вістря меча нашого українства на перше місце, бо вони почуваються вперше канадійцями, а відтак щойно українцями. До вчителів чи іншого роду професіоналістів, які виховують і зберігають загальну суспільну культуру, не можна говорити фразами, бо ними ви їх ніколи не переконаєте. Щоб вони зрозуміли вас і послухали, то вперше вам потрібно зрозуміти їх, бо лише тоді будете в спроможності прийти з ними до спільного знаменника.

Щоб відвернути вашу увагу від Західньої Канади, я піду дальше й скажу вам, що такий же самий стан існує серед нашої молодої ґенерації не лише на Заході Канади; існує він і в центральній та Східній Канаді. Що більше, існує він і в ЗСА в кожному меншому й більшому місті не лише серед тут роджених молодих людей, але також і дітей тих батьків, що родились де інде, але приїхали з батьками до цих країн після другої світової війни. І маю я на це багато конкретних доказів, працюючи останніх 8 років для УНСоюзу серед наших людей по тих містах. Та не лиш я самий про це знаю, знають про це наші обласні, окружні та відділові організатори. Знають про це відділові урядники, які завідують тими Відділами та стараються приєднувати до них нових членів. Вони найкраще знають, хто забезпечує ту молодіж, хто і як довго платить за них та що, стається в більшості з тими молодими членами, як батьки відмовляються платити за них їхні премії. Що більше, я скажу вам і про це, що ніхто інший, лише ці самі батьки просять мене говорити до тих їхніх дітей, яких вони привезли малими до цих країн після другої світової війни, англійською мовою на їхніх публічних зібраннях не тому, що вони вже самі цураються своєї мови, але тому, щоб їхні діти вповні зрозуміли значіння й потребу існування УНСоюзу та в ньому, а не в чужих компаніях, забезпечували себе й дітей своїх. Тому, що я не відмовлявся це робити, результати були позитивними в користь розбудови УНСоюзу.

Представив я вам картину не таку, як ви і я хотіли б побачити, але таку, якою вона тепер є в країнах нашого поселення серед наших громад, де ведемо й хочемо дальше вести нашу організаційну працю розбудови Відділів УНСоюзу. Саме й цим я хочу сказати вам, що поле й резервуари Союзової діяльности та здобуття нових членів серед свідомого своєї української приналежности нашого поселення в тих країнах із кожним роком буде дуже нагло меншати зовсім природно, бо до 65 року життя дуже мале число залишиться їх при житті, а до молодшої ґенерації з нашими дотеперішніми засобами і методами й підходом, ми напевно не дістанемось навіть і тоді, як будемо й дальше давати великі морґеджі на будови наших народніх домів і церков, чи навіть на допомогу студентам на викінчення їх студій. Думаючи категоріями будучности, я хочу сказати вам, що потреби існування та постійної розбудови новими членами УНСоюзу ставлять нам вимоги вже сьогодні поробити не лише словесні але такі ділові зміни, які дадуть нам змогу дістатись до тих сотень тисяч нашої ґенерації, які вже виховувались у тих країнах і хотять жити відмінним життям від нашого, інакше сприймають наглі зміни й до них приноровлюються ,але ще зовсім не відцурались свого батьківського походження. Можу запевнити вас, що нам удасться, якщо ми вчасно поробимо ці зміни. Якщо знову станеться так, що ми їх відкинемо, тоді не будемо мати права нарікати на нікого, тільки на себе самих.

На цьому о год. 5.30 вечором відложено наради до чергового дня на год. 9.30 ранку.

Другий день нарад

Вівторок, 25-го травня 1971 р.

Третя (рання) сесія

Третя, рання, сесія другого дня нарад Головного Уряду розпочалася о год. 10-ій рано. Наради відкрив заступник гол. предсідника Володимир Сохан, який поінформував приявних, що того дня головний предсідник Иосип Лисогір обходить свої уродини і від імени всіх приявних зложив йому уродинові побажання, а приявні відспівали йому „Многая літа". Після цього провід нарад перебрав головний предсідник.

Встановлення організаційної Комісії

На внесення головного радного Василя Дідюка, піддержане головним радним Володимиром Запаранюком, схвалено встановити організаційну Комісію. Над складом цієї Комісії розвинулася ширша дискусія, в якій взяли участь пп. В. Сохан, І. Геврик, Я. Падох, И. Лисогір, І. Скальчук та Б. Гнатюк. Дискусія відносилася передовсім до питання чи обласні організатори, як платні урядовці, повинні бути членами цієї Комісії. Після цього, як обласні організатори зрезигнували з номінації на членів Комісії, на внесення голови Головної Ради Василя Дідюка, піддержане головним радним Володимиром Запаранюком, обрано Комісію в такому складі: пп. д-р І. Скальчук, Тарас Шпікула, п-і Анна Гарас, Дмитро Попадинець, Володимир Запаранюк, Тарас Шмаґала і Мирослав Кальба. З уряду членом Комісії є головний секретар, керівник організаційного Відділу, Ярослав Падох. На засіданні цієї Комісії, її головою обрано д-ра Івана Скальчука, а секретарем інж. Мирослава Кальбу.

Пошанування пам'яті покійного сенатора Томи Дада

Головний предсідник Иосип Лисогір інформує, про смерть великого приятеля українців, колишнього сенатора зі стейту Коннектикет, Томи Дада. Проф. Іван Телюк пропонує повставанням і мовчанкою вшанувати пам'ять Покійного та вислати на його похорон вінок квітів, а до родини телеграму з кондоленціями. Я. Падох пропонує, щоб Окружна Управа УНСоюзу на стейт Коннектикет взяла особисто участь у похоронах та зложила вінок квітів від УНСоюзу біля його домовини. Схвалено.

Святочна вечеря Головного Уряду

Головний предсідник Иосип Лисогір інформує, що в четвер повинна відбутися традиційна святочна вечеря головних урядовців та запрошених гостей. Він просить колишнього заступника гол. предсідника і теперішнього почесного члена Головного Уряду, інж. Степана Куропася, щоб він занявся програмою цього вечора і ним проводив, так як це він робив приблизно 30 років. Інж. Степан Куропась принимає цей обов'язок, а приявні оплесками дякують йому за згоду.

Справоздання з поїздки делеґації Головного Уряду до Філядельфії

Делеґація, яка мала удатися до Філядельфії і там відвідати номінатів на єпископів, монсеньйорів Івана Стаха та Василя Лостена, виконавши свій обов'язок, склала з нього справоздання. Справоздання складали заступники головного предсідника проф. І. Телюк та сенатор Павло Юзик. Делеґація зустрінулася у Філядельфії з о. монс. Василем Лостеном і з'ясувала йому ситуацію, яку витворила в громаді справа номінації на єпископів та свячення його та о. монс. Івана Стаха й прохала піти на зустріч побажанням Верховного Архиєпископа Блаженнішого Кардинала Иосипа Сліпого і ці свячення відкласти. Отець монс. Лостен заявив, що він готов ці свячення відкласти, але узалежнює це від повідомлення Верховного Архиєпископа про визначення нової дати свячень. В цій справі він дожидає ранком телефонічної розмови з Римом. Після того вирішить питання свячення. Делеґація УНСоюзу зустрілась опісля з групою студентів, які проводили голодівку, а також з тими, які брали участь у маніфестації біля катедри, як також зустрілась з представниками Комітету за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви. Ці звіти доповнювали члени делеґації д-р Богдан Гнатюк і проф. Мирон Куропась. Після дискусій над звітами, в якій брали участь пп. В. Сохан, д-р М. Данилюк, д-р Іван Скальчук і д-р Богдан Гнатюк, головний предсідник И. Лисогір подякував членам делеґації за їх труд та виконання дорученого обов'язку.

7. ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ

До дискусії на звітами зголосилися наступні головні урядовці: Тарас Шпікула, д-р Анна Чопик, проф. Мирон Куропась, інж. Анатолій Дорошенко, інж. Мирослав Кальба, Степан Гавриш, Володимир Запаранюк, Євген Репета і д-р Богдан Футей та почесні члени Головного Уряду Іван Іванчук та пані Марія Демидчук.

Головний радний Тарас Шпікула підкреслює, що коли в загальній статистиці подається активних і неактивних членів, тобто про таких які заплатили вже всі вкладки, то слід їх подавати також у статистиці Відділів, інакше виглядає, що Відділи тратять багато членів, хоч ці члени у великій мірі залишаються у Відділах як члени надальше, хоч не платять вже вкладок. Підкреслює справу великого значення уділювання морґеджів членам для питання організування нових членів.

Головна радна д-р Анна Чопик прохає про точніші інформації про перебрання морґеджів та про збірку на Фонд Наглої Потреби і його стан, а також підкреслює, що треба англійського перекладу також протоколів вужчої Екзекутиви.

Головний радний проф. Мирон Куропась підмічує, що „Свобода" приносить дефіцит і він бажав би знати, що головний предсідник пропонує, щоб змінити цей стан. Дальше підносить дефіцитовість підприємства Союзівки і бажав би дістати інформації від головного предсідника, як того до якого ресорту належить Союзівка, що він думає в цьому напрямі зробити. Підкреслює, що мимо того, що була Комісія, яка мала занятися реформою Українознавчих Курсів на Союзівці і мимо цього, що вона дала свої пропозиції в тому напрямі, нічого не зроблено. Запитує чи ці курси будуть ведені дальше без змін, як це було досі. В дальшому запитує, що Екзекутива думає зробити в справі Союзівки на Середущому Заході, чи слід уважати цю справу вже за погребану. Підмічує, що Виховно-Дослідчий Комітет не дістав ніякої піддержки зі сторони головного предсідника і хоч мали бути наради цього Комітету в часі року, поза одними, більше їх не скликано. Він запитує головного предсідника, яку майбутність він для цього Комітету передбачає. Складаючи признання за надрукування книжки „Україні Закордоном" він підмічує, що інша братська організація видала і видає англомовний журнал для англомовної молоді, а УНСоюз мимо раніших ухвал в цьому напрямі, далі цим не занявся.

Головний радний Анатолій Дорошенко запитує головного предсідника, як поступає будова нового дому в Джерзі Ситі і скільки виноситимуть додаткові кошти, зв'язані з усуненням скали на площі, на якій має станути дім. Чи передбачено це в контракті з будівничими? Дальше підмічує, що УНСоюз відходить від своєї традиційної місії бути братською установою і звертається лицем передовсім до асекурації. Підмічує, що пріоритет повинен залишитися за братським характером УНСоюзу. Це передовсім стосується до морґеджів, які на ділі УНСоюз перестав уділяти. Це спинює організування нових членів, а доля УНСоюзу більше залежить від членів, ніж від майна та нового будинку.

Почесний член і колишній головний контролер Іван Іванчук прохає, щоб на майбутнє звіти головних урядовців висилати також почесним членам; щоб на оголошеннях про окружні збори згадувати теж участь почесних членів Головного Уряду; щоб перевести рахівництво Союзівки з календарного року на рік, який зв'язаний з бизнесовим сезоном Союзівки; щоб набути Союзівку на Заході ЗСА і запитує Контрольну Комісію чи вона, переводячи контролю Союзівки, перевела також інвентуру бари та чи контролювала видавництво і газету, що також входить в обсяг її компетенцій.

Головний радний інж. Мирослав Кальба підкреслює конечність дальшого уділювання морґеджів членам, що є тісно пов'язане з розвитком УНСоюза, а передовсім зі збільшенням числа його членів. В дальшому інтересується питанням збільшення персоналу організаційного Відділу та виглядами на об'єднання з другими братськими союзами, а до того часу тісної співпраці з ними.

Головний радний Степан Гавриш висловлює вдоволення підготовою нових грамот забезпечення і складає за це подяку заступникові головного предсідника Володимирові Сохановї. Також дякує гол. редакторові А. Драганові за правильні інформації в справах патріярхату. Вдоволений надрукуванням нового статуту, шкодує що не надруковано ще протоколу останньої Конвенції,ізза чого не можна ствердити чи деякі її ухвали є схвалені як резолюції чи як рекомендації.

Почесна членка Головного Уряду і колишня головна радна пані Марія Демидчук вдячна видавництву „Свобода" за спеціяльні сторінки Союзу Українок Америки; підкреслює потребу значних поліпшень на Союзівці, бо її стан сьогодні гірший, як був два роки тому; підмічує, що самі морґеджі не запевняють росту членів та питає в справі висліддів збірки на СКВУ, проголошеної УНСоюзом у „Свободі".

Головний радний Володимир Запаранюк резиґнує з голосу.

Почесний член і колишній заступник головного предсідника інж. Степан Куропась підмічує, не вистачить ухвали гасло „Лицем до молоді", але треба його виконувати і треба мати на це фонди, а тим часом на виконання цього гасла ми досі не призначили фондів. Підмічує, що ставлення нереальних плянів не помагає в праці і вважає, що здобуття 26,000 членів за три роки тобто до Конвенції є нереальним і невикональним. Підкреслює також, що не виконується і другого клича, піднесеного в часі 75-річчя УНСоюзу, а саме пошани для старших. Нав'язуючи до слів головного предсідника, що УНСоюз не розвивається як слід подає деякі причини для цього, між якими вичислює брак вакаційної оселі на Заході, закинення уділювання морґеджів членам, переціновування майна коштом людського матеріялу, який є для УНСоюзу найважливіший, про що, напр., свідчить призначення тільки 2.000 дол. на стипендії для нашої академічної молоді, брак успіхів в Канаді і ін. Пропонує утворення окремого будівельного Комітету для нагляду над будовою дому в Джерзі Ситі.

Головний радний Євген Репета доражує змагати з усіх сил до об'єднання українських братських союзів, бо перед нами важкі роки, які відчують усі Союзи без винятку. І тільки їх об'єднання зможе перебороти кризу, якою є вимирання старих патріотів і відчуження молоді від української громади. Конкуренція комерційних установ і зріст передчасного згрошевлення грамот причинюється також до тієї кризи. Доражує скасувати обмеження відносно забезпечення молоді у військовому віці.

Головний радний Богдан Футей ставить питання ред. Драганові про оголошення в „Свободі" виступів співака Дмитра Гнатюка. Також бажає вияснення, чому окружні збори УНСоюзу в Піттсбурґу відбулися в тому самому часі, як було проголошене свято Державности. Доражує на всякі наради кликати відповідних експертів.

На цьому о год. 1.15 по пол. перервано наради до год. 2.45 по пол..

(Продовження в наступному числі)